

OPINIA PRAWNA

z dnia 23 marca 2021r. sporządzona przez adw. dr Aleksandrę Cempurę w sprawie interpretacji zapisów ustawy o publicznej służbie krwi w kontekście art. 121b ust. 2 pkt 2, art. 121b ust. 5 pkt 6 i art. 121c ust. 1 pkt 2 ustawy o Policji oraz § 15 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie czasu służby policjantów z dnia 11 września 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1574)

Opinia prawna odpowiada na pytania:

1. *Czy mając na uwadze art. 9 i 9a ustawy o publicznej służbie krwi, art. 121b ust. 2 pkt 2, art. 121b ust. 5 pkt 6 i art. 121c ust. 1 pkt 2 ustawy o Policji oraz § 15 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie czasu służby policjantów z dnia 11 września 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1574) - dzień, w którym policjant oddał honorowo krew oraz dzień następny (z wyłączeniem sobót, niedziel i świąt, które nie wchodzą w wymiar czasu służby), a fakt ten został potwierdzony zaświadczeniem wydanym przez jednostkę organizacyjną publicznej służby krwi, należy traktować jako czas usprawiedliwionej nieobecności w służbie, a co za tym idzie wymiar czasu służby tego policjanta w okresie rozliczeniowym określonym w ustawie ulega zmniejszeniu o ten czas?*

2. *Czy, w przypadku pozytywnej odpowiedzi na pierwsze pytanie, powyższe uregulowania mają zastosowanie do policjanta, który oddał honorowo krew w dniu wolnym od służby (z wyłączeniem sobót, niedziel i świąt, które nie wchodzą w wymiar czasu służby) oraz do dnia następnego po oddaniu krwi (z wyłączeniem sobót, niedziel i świąt, które nie wchodzą w wymiar czasu służby) tzn. czy te dni należy traktować jako czas usprawiedliwionej nieobecności w służbie, a co za tym idzie wymiar czasu służby tego policjanta w okresie rozliczeniowym określonym w ustawie ulega zmniejszeniu o ten czas?*

Odpowiedź:

Odpowiadając na tak postawione pytania należy wskazać, iż w obu przypadkach dni, w których policjant oddał honorowo krew oraz dzień następny (w warunkach art. 9a ustawy o publicznej służbie krwi) - w tym dni wolne od wykonywania obowiązków służbowych ale wchodzących w wymiar czasu służby (z wyłączeniem sobót, niedziel i świąt, które nie wchodzi w wymiar czasu służby) należy traktować jako czas usprawiedliwionej nieobecności w służbie, a co za tym idzie wymiar czasu służby tego policjanta w okresie rozliczeniowym określonym w ustawie ulega zmniejszeniu o ten czas - jeżeli fakt ten został potwierdzony zaświadczeniem wydanym przez jednostkę organizacyjną publicznej służby krwi.

W pierwszej kolejności należy wskazać na obowiązujące regulacje powołanych w pytaniach aktów prawnych. Zgodnie z art. 9 ustawy o publicznej służbie krwi (Dz.U. z 2020 r. poz. 1777) zasłużonemu honorowemu dawcy krwi i honorowemu dawcy krwi przysługuje zwolnienie od pracy oraz zwolnienie od wykonywania czynności służbowych w dniu, w którym oddaje krew. Zwolnienie to jest przyznawane na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi i na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Nadto zasłużonemu honorowemu dawcy krwi i honorowemu dawcy krwi przysługuje zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy, zwrot kosztów przejazdu do jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi na zasadach określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju, a także posiłek regeneracyjny.

Zgodnie z art. 9a ustawy o publicznej służbie krwi w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii honorowemu dawcy krwi, który oddał krew lub jej składniki, w tym osocze po chorobie COVID-19, przysługują uprawnienia, o których mowa w art. 9 wyżej wskazanej ustawy, z tym że wymiar zwolnienia od pracy oraz zwolnienia od wykonywania czynności służbowych przysługuje w dniu, w którym oddał krew lub jej składniki, oraz w dniu następnym.

W ustawie o Policji (Dz.U. z 2020 r. poz. 2320) uregulowany jest 40 godzinny tydzień służby oraz zagadnienia związane ze zwolnieniem lekarskim.

Art. 33 ust. 2 ustawy o Policji wskazuje, że zadania służbowe policjanta powinny być ustalone w sposób pozwalający na ich wykonanie w ramach 40-godzinnego tygodnia służby, w okresach rozliczeniowych od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku oraz od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia danego roku. Art. 121b ustawy o Policji wskazuje,

iż zasadniczo w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim policjant otrzymuje 80% uposażenia. Zwolnienie lekarskie obejmuje okres, w którym policjant jest zwolniony od zajęć służbowych z powodu m.in. oddawania krwi lub jej składników w jednostkach organizacyjnych publicznej służby krwi lub z powodu okresowego badania lekarskiego dawców krwi. Art. 121b ust 5 pkt 6 ustawy o Policji wskazuje, że jeżeli zwolnienie lekarskie obejmuje okres, w którym policjant jest zwolniony od zajęć służbowych z powodu oddania krwi lub jej składników w jednostkach organizacyjnych publicznej służby krwi lub z powodu badania lekarskiego dawców krwi - zachowuje on prawo do 100% uposażenia.

Zwrócić tu należy uwagę na art. 121f ust 2 ustawy o Policji zgodnie z którym Przy obliczaniu uposażenia za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim przyjmuje się, że uposażenie za jeden dzień przebywania na zwolnieniu lekarskim stanowi 1/30 uposażenia, o którym mowa w art. 121b. Oznacza to, że każdy dzień usprawiedliwionej nieobecności w służbie winien być traktowany jako 8 godzinny dzień służby i w takim wymiarze mieć wpływ na zmniejszenie grafiku.

Na mocy art. 121c ustawy o Policji okres przebywania na zwolnieniu lekarskim stwierdza zaświadczenie lekarskie wystawione zgodnie z art. 55 ust. 1 i art. 55a ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa albo wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 tej ustawy, z tym że w przypadku, o którym mowa w art. 121b ust. 2 pkt 2 - zaświadczenie jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi. Nadto zaświadczenie jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi albo decyzję, o której mowa w art. 121c ust. 1 pkt 5, policjant jest obowiązany dostarczyć właściwemu przełożonemu w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie czasu służby policjantów z dnia 11 września 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1574) na mocy § 15 wymiar czasu służby ulega zmniejszeniu o liczbę godzin usprawiedliwionej nieobecności policjanta w służbie w okresie rozliczeniowym określonym w ustawie. Po okresie usprawiedliwionej nieobecności w służbie policjant podejmuje służbę w pierwszym dniu, który zgodnie z harmonogramem jest jego dniem służby, chyba że kierownik komórki organizacyjnej zarządzi inaczej.

Odpowiadając na pytanie „Czy mając na uwadze art. 9 i 9a ustawy o publicznej służbie krwi, art. 121b ust. 2 pkt 2, art. 121b ust. 5 pkt 6 i art. 121c ust. 1 pkt 2 ustawy o Policji oraz § 15

Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie czasu służby policjantów z dnia 11 września 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1574) - dzień, w którym policjant oddał honorowo krew oraz dzień następny (z wyłączeniem sobót, niedziel i świąt, które nie wchodzą w wymiar czasu służby), który to fakt potwierdzony został zaświadczeniem wydanym przez jednostkę organizacyjną publicznej służby krwi, należy traktować jako czas usprawiedliwionej nieobecności w służbie, a co za tym idzie wymiar czasu służby tego policjanta w okresie rozliczeniowym określonym w ustawie ulega zmniejszeniu o ten czas” należy wskazać, że zestawienie powyższych przepisów nie pozostawia wątpliwości, że funkcjonariuszowi Policji oddającemu honorowo krew co do zasady przysługuje zwolnienie od zajęć służbowych (nieobecność na służbie z powodu donacji powinna być uznana za usprawiedliwioną). Do skorzystania z tego uprawnienia konieczne jest przedstawienie właściwemu przełożonemu zaświadczenia jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi, w terminie 7 dni od jego otrzymania (art. 121d ust. 3 ustawy o Policji). Policjantowi za okres zwolnienia od zajęć służbowych z powodu oddania krwi lub jej składników lub z powodu badania lekarskiego dawców krwi przysługuje prawo do 100% uposażenia (art. 121b ust. 5 o Policji). Wymiar czasu służby tego policjanta ulega zmniejszeniu o liczbę godzin usprawiedliwionej nieobecności policjanta na służbie w okresie rozliczeniowym określonym przez ustawę o Policji.

Wskazać należy, że stosownie do § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. w sprawie rozkładu czasu służby policjantów (Dz. U. Nr 131 poz. 1471, z późn. zm.) wymiar czasu służby ulega zmniejszeniu o liczbę godzin usprawiedliwionej nieobecności policjanta na służbie w okresie rozliczeniowym określonym przez ustawę o Policji. W konsekwencji usprawiedliwienie przez policjanta nieobecności w dniu, w którym powinien świadczyć służbę 12-godzinną, skutkuje zmniejszeniem jego wymiaru czasu służby w danym okresie rozliczeniowym o 12 godzin. W przypadku przebywania przez policjanta na zwolnieniu lekarskim wymiar czasu służby ulegnie zmniejszeniu o 8 godzin, bowiem skoro uposażenie za jeden dzień przebywania na zwolnieniu lekarskim stanowi 1/30 uposażenia, o którym mowa w art. 121b., to, każdy dzień usprawiedliwionej nieobecności w służbie winien być traktowany jako 8 godzinny dzień służby i w takim wymiarze mieć wpływ na zmniejszenie grafiku.

Odpowiadając na pytanie: „Czy powyższe uregulowania mają zastosowanie do policjanta, który oddał honorowo krew w dniu wolnym od służby (z wyłączeniem sobót, niedziel i świąt, które nie wchodzą w wymiar czasu służby) oraz do dnia następnego po oddaniu krwi (z wyłączeniem sobót, niedziel i świąt, które nie wchodzą w wymiar czasu służby) tzn. czy te dni należy traktować jako czas usprawiedliwionej nieobecności w służbie, a co za tym idzie wymiar czasu służby tego policjanta w okresie rozliczeniowym określonym w ustawie ulega zmniejszeniu o ten czas” wskazać

należy, że jeśli policjant oddaje krew w dniu wolnym od służby to w tym dniu wymiar czasu pracy również ulega zmniejszeniu. Wynika to z faktu ustalenia uposażenia w wymiarze 1/30 za każdy dzień usprawiedliwionej nieobecności w służbie bez względu na fakt czy zgodnie z grafikiem policjant miał pełnić służbę czy też nie. Także w tym przypadku przebywanie przez policjanta na zwolnieniu lekarskim będzie miało wpływ na wymiar czasu służby, który ulegnie zmniejszeniu o 8 godzin, bowiem skoro uposażenie za jeden dzień przebywania na zwolnieniu lekarskim stanowi 1/30 uposażenia, o którym mowa w art. 121b., to, każdy dzień usprawiedliwionej nieobecności w służbie winien być traktowany jako 8 godzinny dzień służby i w takim wymiarze mieć wpływ na zmniejszenie grafiku.